

Memo

Onderwerp
Risicobeheerfonds VNG.

Aan
Auditcommissie

Doel
Informereren

Datum
1 december 2025

Van
Louis Göttgens

Beste leden van de auditcommissie,

In de vergadering van 29 oktober 2025 is gevraagd om een memo met betrekking tot de eventuele voor- en nadelen van het door de VNG op te richten Risico beheerfonds (RBF).

In dit memo wordt e.e.a. inzichtelijk gemaakt. Hierbij is gebruik gemaakt van informatie vanuit de VNG, onze huidige verzekeringsmakelaar en het onafhankelijke VerzekeringsPlatform voor Overheden. Ook informatie vanuit andere gemeenten is gebruikt.

Voordelen

1. Het oprichten van het RBF is een vorm van verder gaande bestuurlijke samenwerking.
2. Er is sprake van een gezamenlijke risico deling.

Nadelen

1. Het is nog steeds onzeker of er voldoende deelnemers zullen zijn (30% van de gemeenten) om te starten met het risicobeheerfonds. In de loop van 2026 zal er een nieuwe aanbesteding moeten worden gestart per 1-1-2027.
2. *Premie hoger: Op het ogenblik is sprake van een zachte markt waardoor de premies vanuit de markt laag zijn als gevolg van voldoende aanbod en toenemende concurrentie. Een aantal gemeenten die recent hebben aanbesteed bevestigen dat sprake is van lage premies.*
Ondanks het feit dat we alle benodigde gegevens hebben aangeleverd is er nog steeds geen voorstel qua premie ontvangen vanuit de VNG.
3. *De geboden premies van het RBF zijn berekend op basis van een zeer hoog eigen risico. Het is dus de vraag of de besparing in de premie opweegt tegen het deel eigen risico dat de organisatie betaalt bij een verzekerde schade.*

4. Hogere eigen risico's, volatiliteit en impact op de begroting: Het RBF gaat (in het kort) uit van een eigen risico van 2x het inwonersaantal (€ 2,- per inwoner) per schadegeval. Uit navraag onder onze leden is gebleken dat het overgrote deel van de Nederlandse gemeenten een relatief laag eigen risico hanteert. De reden hiervoor is dat gemeenten behoefte hebben aan een stabiele begroting en weinig onzekerheid (geen volatiliteit). Bij een hoog eigen risico komt de gemeente in dat jaar voor een onvoorziene kostenpost te staan. Deze onvoorspelbare wisseling in kosten (volatiliteit) zijn voor een organisatie vaak niet wenselijk. Bij een deelname aan het RBF zal ook in de jaarlijkse begroting een reservering aangehouden moeten worden voor die potentiële kosten.

5. Voorwaarden: Het RBF werkt met één enkel pakket aan voorwaarden voor alle deelnemers van het RBF. Er zal een Uitgebreide Gevaren Dekking (UGV) worden aangeboden met standaard voorwaarden. Er is dus geen ruimte om hiervan af te wijken. Dit kan een groot verschil maken met de huidige gangbare voorwaarden bij de afwikkeling van een brand.

6. Risico-labels:

Het RBF gaat werken met risico-labels per pand. De exacte definities en voorwaarden van de risicolabels zijn op dit moment niet geheel duidelijk en de bijbehorende kosten/investering om het label te verbeteren zijn ook niet geheel duidelijk.

7. Portaal: Om de gemeente te ontzorgen wil het RBF gebruik maken van een portaal. In dit portaal worden alle activiteiten (Verzekeringen, pandbeheer & risicomangement) van het RBF geïntegreerd. Het portaal zal worden gevuld met data vanuit het BAG en aangevuld moeten worden door vastgoedmedewerkers. Er zal op toe moeten worden gezien dat de data waarmee de portal gevuld wordt, juist is.

Ook zal het portaal moeten voldoen aan een hoge eis van dataveiligheid omdat men gebruik wil gaan maken van geautomatiseerde koppelingen tussen de gemeentelijke systemen ende portal van het RBF.

8. Gemeente wordt verbonden partij: Het RBF is een samenwerking tussen deelnemende gemeenten en de VNG. Daarvoor wordt een rechtspersoon opgericht waarvan alle deelnemende gemeenten aandeelhouder worden. Voor deze deelname is ook een inleg vereist, die op den duur (en bij financieel succes van de rechtspersoon) terugverdiend wordt. Het deelnemen brengt daarom ook financiële en bestuurlijke risico's met zich mee.

9. De juridische inrichting met betrekking tot de toe- en intreding is op dit moment nog niet geheel duidelijk. Wel is bekend dat een gemeente voor ten minste 5 jaar verbonden is aan de rechtspersoon. Pas na 5 jaar is een opt-out mogelijk. Onduidelijk is echter onder welke voorwaarde dit kan gebeuren.

10. Gedwongen winkelnering: Als lid van het RBF ben je verplicht om alle toekomstige aangeboden producten af te nemen. Het plan is om het RBF naast de brandverzekering ook voor andere dekkingen in te gaan zetten. De besluiten over het aanbieden van deze producten gebeurt met gekwalificeerde

meerderheid van stemmen van de gemeentelijke aandeelhouders. Het risico bestaat dus dat een gemeente deelneemt aan het RBF en oordeelt geen belang te hebben bij een nieuw verzekeringsproduct. Als de meerderheid echter instemt met het nieuwe product, ben je als deelnemend lid verplicht het product af te nemen of eigen risicodrager te worden. De voorwaarden van deze verzekeringen zijn natuurlijk op dit moment geheel onbekend.

Alles overziende is het advies vooralsnog niet te gaan deelnemen aan het Risico Beheer Fonds.

Met vriendelijke groet

Louis Göttgens
Coördinator Beleidscyclus